

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด

**Factors Affecting the Member's Participation in Operation of Bangkla
Agricultural Cooperative Limited**

สุดาทิพย์ ศรีบ้านคู

สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

Sudathip Sribandoo

E-mail: sudathip_sri@hotmail.com

Department of Management, Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University

Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือสมาชิกสหกรณ์การเกษตร บางคล้า จำกัด จำนวน 293 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการทดสอบแบบ t-test สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD (Fisher's Least - Significant Different)

ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย อายุ 41 -50 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 -10,000 บาท สถานภาพสมรส ระยะเวลาของการเป็นสมาชิก 11 - 20ปี มีจำนวนหุ้นที่ถือน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 หุ้น ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่มี อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และระยะเวลาของการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่มี เพศ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนหุ้นที่ถือต่างกันทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยรวมไม่ต่างกัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม สมาชิกสหกรณ์ การดำเนินงาน

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the Factors Affecting the Member's Participation in Operation of Bangkla Agricultural Cooperative Limited 2) to compare Factors Affecting the Member's Participation in Operation of Bangkla Agricultural Cooperative Limited, classified by personal factors The population of this study consisted of 293 members of the Bang kla Agricultural Cooperative Limited. The questionnaire was used to be a tool for collecting the data. The data collected were analyzed by using the frequency, percentage, mean and standard deviation. The hypotheses were tested by Independent Sample (t-test), One-way ANOVA (F-test) In case of its had statistical significant different testing, a pair of variables by LSD was used to test hypothesis for each pair in order to see which pair are different

The results showed that the majority of samples were male, age 41-50, educated to secondary school level, average monthly income 5,000-10,000 baht ,marital status, Most had been members of the cooperative for 11-20 years ,Most of them held shares in the cooperative worth less than or equal to 10,000 shares The hypothesis test found that member of Bangkla Agricultural Cooperative Limited, with age, education ,status and the length of membership of the cooperatives are different, causing the operation participation of the members of Bangkla Agricultural Cooperative Limited as a whole are difference 0.5 as level of statistic significance. and members of Bangkla Agricultural Cooperative Limited with different

gender, average monthly income, stockholding in the cooperative make the operation participation of the members of Bangkla Agricultural Cooperative Limited are not different

Key words : Participation, Membership, Operations

บทนำ

สหกรณ์ เป็นคณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ดังนั้น สหกรณ์จึงตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่แก้ปัญหาในด้านการทำมาหากินที่เหมือน หรือคล้ายๆ กัน หรือความต้องการบริการที่เหมือนกันและเป็นปัญหาที่สมาชิกแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขได้ตามลำพัง หรือตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการ ให้สมาชิกได้รับประโยชน์ในการประกอบอาชีพของตนมากกว่าที่แต่ละคนเคยได้จากการดำเนินกิจการเองตามลำพัง ฉะนั้น การแก้ปัญหาได้ดีที่สุดก็คือการรวมคนที่มีความปัญหานั้นมาช่วยกันแก้ไข การรวมกันเป็นสหกรณ์ ทำให้มีผลในการต่อรองทั้งในด้านการซื้อและการขายสินค้า ที่สมาชิกผลิตได้ และฝึกคนให้รู้จักการพึ่งตนเองนอกจากนี้ยังทำให้ชุมชนมีความสามัคคี ประองคอง อันจะนำความเจริญมาสู่ประเทศชาติได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด

1. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ต่างกัน
3. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา ต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ต่างกัน

4. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ ต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ต่างกัน

5. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพ ต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ต่างกัน

6. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาของการเป็นสมาชิก ต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ต่างกัน

7. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านจำนวนหุ้นที่ถือ ต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบาง คล้า จำกัด ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1.ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ ระยะเวลาของการเป็นสมาชิก จำนวนหุ้นที่ถือ

ตัวแปรตาม ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด 4 ด้าน ด้านการดำเนินธุรกิจ ด้านการควบคุมตรวจสอบด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการ ตัดสินใจ

2.ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาจากประชากร คือ สมาชิกสหกรณ์ การเกษตรบางคล้า จำกัด จำนวน 1,082 คน (ที่มา : รายงานกิจการประจำปี 31 มีนาคม 2563) โดยผู้วิจัย ได้ใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ในการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 5% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 293 คน

3.ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. นำผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร บางคล้า จำกัด ไปปรับใช้ในการดำเนินงานพัฒนาและวางแผนการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด

2. นำผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร บางคล้า จำกัด ไปปรับใช้และเป็นแนวทางให้กับสหกรณ์การเกษตรอื่นที่มีปัญหาในการมีส่วนร่วมของสมาชิก

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยต้องการเสนอให้เห็นแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่ได้ทำการศึกษาหาข้อมูลมาเพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบต่างๆ โดยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีดังหัวข้อต่อไปนี้

1.แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

(กรมส่งเสริมสหกรณ์ :2560) สหกรณ์มีบทบาทที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ สหกรณ์เป็นองค์กรของผู้มีกำลังทรัพย์น้อย ไม่อาจถือเอาทุนเป็นหลักในการรวมได้ สหกรณ์ถือว่าการรวมคนเป็นหลักสำคัญ และเพื่อให้กลุ่มคนที่รวมกัน มีกำลังเข้มแข็ง สหกรณ์จึงต้องมีการกำหนดและคัดเลือกลักษณะตลอดจนคุณสมบัติของสมาชิกที่จะเข้าร่วมในสหกรณ์ในส่วนของกรณีถือหุ้นนั้น หุ้นของสหกรณ์ไม่มีกฎหมายบังคับว่าจะต้องกำหนดจำนวนทุนเรือนหุ้นไว้ก่อนที่จะจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์จึงมีหุ้นที่จะจำหน่ายให้แก่สมาชิกใหม่อยู่เสมอ ราคาหุ้นของสหกรณ์จะคงที่ มูลค่าหุ้นของสหกรณ์ มักกำหนดไว้ก่อนข้างต่ำเพื่อเปิดโอกาส ให้ผู้มีกำลังทรัพย์น้อยเข้าเป็นสมาชิกได้ การควบคุมและการออกเสียง สหกรณ์ถือหลักการรวมคนจึงให้ความเคารพต่อสิทธิของบุคคลเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้สมาชิกของสหกรณ์ทุกคนไม่ว่าจะถือหุ้นมากหรือน้อยย่อมมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนให้สหกรณ์ได้คนละหนึ่งเสียงเหมือนกันหมดยกเว้นผู้แทนสหกรณ์ในระดับชุมนุมสหกรณ์อาจให้มีเสียงเพิ่มขึ้นตามระบบสัดส่วนตามที่กำหนดในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์นั้นก็ได้ (มาตรา 106) และสมาชิกต้องมาใช้สิทธิออกเสียงด้วยตนเอง จะมอบให้บุคคลอื่นมาออกเสียงแทนไม่ได้ ดังนั้นอำนาจในสหกรณ์จึงตกอยู่กับเสียงข้างมากของสมาชิก

2.แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

วันทอง คงคาพันธ์ (2559 : 37) การมีส่วนร่วมหมายถึง กระบวนการที่บุคคล ผู้มีส่วนได้เสียได้เข้าไปทำ กิจกรรมของกลุ่ม ในด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา

ด้านการติดตามประเมินผลและด้านการรับผลประโยชน์ โดยการเข้าร่วมทำกิจกรรมเป็นไปอย่าง อิสระภาพ เสมอภาค เพื่อผลักดันให้เป้าหมายบรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาและ การเปลี่ยนแปลง ในทิศทางที่ดีขึ้นของกลุ่มต่อไป

3.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปวีณสมร ดาวเรือง (2561) บัณฑิตที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ผลการศึกษา พบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของ สมาชิกสหกรณ์ การเกษตรหุบกะพงในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน (2)การมีส่วนร่วมใน การดำเนินธุรกิจ ของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามข้อมูลประชากร พบว่า สมาชิกที่มีอายุ รายได้เฉลี่ยต่อ เดือน และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ส่วน ด้านเพศ และระดับการศึกษา สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกัน (3) ลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในด้านเงินปันผลที่ได้รับ สถานที่ตั้งของสหกรณ์มีความ เหมาะสม ความรู้สึกรักการเป็นเจ้าของสหกรณ์ สหกรณ์เป็นแหล่งเงินทุนการกู้ยืม สวัสดิการของสมาชิก สหกรณ์มีผล ต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงคิดเป็นร้อยละ 97.0

4.ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด

สหกรณ์การเกษตรบางคล้า ได้รับจดทะเบียน ที่ตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร เลขหมายทะเบียนเลขที่ กสก.70/2517 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2517 ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี ที่ตั้งสำนักงานเลขที่ 78 ถนนบางคล้า - แปลงยาว ตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา รหัสไปรษณีย์ 24110 การดำเนินงานของสหกรณ์ สหกรณ์มีการ ดำเนินงาน โดยให้บริการสมาชิก ด้านต่างๆดังนี้

- 1.ธุรกิจสินเชื่อ
- 2.ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย
- 3.ธุรกิจเงินรับฝาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยจึงใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. การออกแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง เป็นการวิจัยที่มีการศึกษาตามสภาพ ที่เป็นไปตามธรรมชาติ โดยไม่มีการจัดกระทำหรือควบคุมตัวแปรใดๆ เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามแบบวิจัยตัดขวาง เป็นการเก็บข้อมูลในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียวโดยใช้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม ทำการเก็บข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

2. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด จำนวน 1,082 คน (ที่มา:รายงานกิจการประจำปี สหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด 31 มีนาคม 2563) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 5% (Taro Yamane ,1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 293 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ ระยะเวลาของการเป็นสมาชิก จำนวนหุ้นที่ถือ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ทั้งหมด 4 ด้าน

ลักษณะแบบสอบถามเป็นการประเมินการมีส่วนร่วม 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อตีความหมายดังนี้ ระดับ 5 = มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด 4 = มีส่วนร่วมระดับมาก 3 = มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง 2 = มีส่วนร่วมระดับน้อย 1 = มีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์และกรอบความคิดการวิจัยโดยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความ และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ปัจจัยส่วนบุคคล

2. นิยามศัพท์เฉพาะ ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามทำขึ้นเพื่อให้ความหมายของตัวแปรต่างๆ วัตถุประสงค์ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. นำนิยามศัพท์เฉพาะที่ได้มาสร้างเป็นข้อคำถามที่มีความครอบคลุมตัวแปรทั้งหมดที่จะใช้ในการวัดผล

4. จัดทำร่างแบบสอบถามประกอบด้วยโครงร่าง 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด

5. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบคำถามในแบบสอบถาม

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยทำการวัดค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา Cronbach แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อคำถามและวัดความสอดคล้องภายใน โดยใช้เกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟายอมรับที่ค่า α มากกว่าหรือเท่ากับ 0.7 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เชื่อถือได้

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้ผู้วิจัยนำไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

1. สถิติเชิงพรรณนา ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) กับตัวแปรที่มีการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ ระยะเวลาของการเป็นสมาชิก จำนวนหุ้นที่ถือ

ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด

2. สถิติอนุมาน ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด จำแนกตามเพศ จะวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบ t-test การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ ระยะเวลาของการเป็นสมาชิก จำนวนหุ้นที่ถือ จะวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดย LSD (Fisher's Least - Significant Different)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด

ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 53.92 เมื่อจำแนกตามอายุพบว่าส่วนใหญ่มีอายุ 41 -50 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.97 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.86 เมื่อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่าส่วนใหญ่มีรายได้อาจได้ 5,000 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.23 เมื่อจำแนกตามสถานภาพพบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 58.02 เมื่อจำแนกตามระยะเวลาของการเป็นสมาชิกพบว่าส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 -20 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.91 เมื่อจำแนกตามพื้นที่ถือพบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนพื้นที่ถือน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 60.07

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด

ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกที่มีค่าเฉลี่ยในระดับสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจ รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบตามลำดับ ซึ่งในแต่ละด้านมีผลการศึกษาดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการมีส่วนร่วมในการซื้อสินค้าจากสหกรณ์ รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจสินเชื่อ (กู้เงิน) กับสหกรณ์ และการมีส่วนร่วมในการฝากเงินกับสหกรณ์ ตามลำดับ

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์ การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจเงินรับฝาก การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจสินเชื่อ (กู้เงิน) และการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ตามลำดับ

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการมีส่วนร่วมในการรับเงินเฉลี่ยคืนจากการร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมรับการฝึกอบรมด้านต่างๆ จากหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานอื่นที่สหกรณ์

จัดหาให้ การมีส่วนร่วมในการรับเงินปันผลจากหุ้นเรือนหุ้นและการมีส่วนร่วมในการรับสวัสดิการของ สหกรณ์(เช่น ทุนการศึกษาบุตร ค่ารักษาพยาบาล) ตามลำดับ

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการอนุมัติจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการ อนุมัติแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปี การมีส่วนร่วมในการเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการ กลุ่ม การมีส่วนร่วมในการอนุมัติงบการเงินประจำปี และ การมีส่วนร่วมในการเลือกคณะกรรมการ ดำเนินการ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบาง คล้า จำกัด ต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาของการเป็น สมาชิก ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้สถิติในการทดสอบได้แก่ Independent t - test และ One way ANOVA การทดสอบสมมติฐานใช้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 95% จะยอมรับสมมติฐานก็ต่อเมื่อค่า sig มีค่า น้อยกว่า 0.05 ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศ ต่างกันทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร บางคล้า จำกัด ไม่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 อายุ ต่างกันทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร บางคล้า จำกัด ต่างกัน ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ด้านการมีส่วนร่วมในการ ควบคุมตรวจสอบ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ในภาพรวมและเมื่อทำการ ทดสอบเป็น รายคู่ในภาพรวมด้วยสถิติ LSD พบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่มีอายุ ต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างกัน มีจำนวน 5 คู่

สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรบางคล้า จำกัด ต่างกัน 3 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ด้านการมีส่วนร่วมใน การควบคุมตรวจสอบ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ในภาพรวมเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติ LSD พบว่าสมาชิก สหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในภาพรวม ต่างกัน มีจำนวน 7 คู่

สมมติฐานที่ 4 รายได้ ต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรบางคล้า จำกัด ไม่ต่างกันในภาพรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการ ควบคุมตรวจสอบต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 สถานภาพต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ต่างกัน 2 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ในภาพรวมเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติ LSD พบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในภาพรวมต่างกัน มีจำนวน 2 คู่

สมมติฐานที่ 6 ระยะเวลาของการเป็นสมาชิกต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ต่างกัน 3 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ในภาพรวม เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ด้วยค่าสถิติ LSD พบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่มีระยะเวลาของการเป็นสมาชิกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในภาพรวมต่างกัน มีจำนวน 3 คู่

สมมติฐานที่ 7 จำนวนหุ้นที่ถือ ต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ไม่ต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับปวีณสมร ดาวเรือง (2561) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ซึ่งผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน, ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ อัสวิน ศรีเทพ (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 44 ปี มีสถานภาพการสมรส เกือบครึ่งหนึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษา

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพ ระยะเวลาของการเป็นสมาชิก และจำนวนหุ้นที่ถือ สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสหกรณ์เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันในทุกเรื่องตามหลักประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณเพชรสดา สายแก้ว (2556) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของ

สมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว พบว่าเพศ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน

2.2 สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุที่ต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและบริบทของสหกรณ์มากน้อยไม่เท่ากันจึงทำให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณสมร ดาวเรือง (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร หุบกะพง จำกัด ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามข้อมูลประชากร พบว่า สมาชิกที่มีอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าระดับการศึกษาหรือองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ของสมาชิกที่ต่างกันทำให้การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทอง คงคาพันธ์ (2559) ศึกษาความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี กรณีศึกษาสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐาน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ที่มีเพศ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในภาพรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสหกรณ์เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน ในทุกเรื่องตามหลักประชาธิปไตย โดยไม่มีการกีดกันในเรื่องของฐานะ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะ วุฒิ (2556) การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบ้านต้นมะพร้าว จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี การศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา และรายได้ที่ต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสมาชิกที่มีสถานภาพที่เปลี่ยน ไปย่อมมีภาระหน้าที่อันเป็นข้อจำกัดซึ่งทำให้การมีบทบาทหรือการมีส่วนร่วมต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ อัสวิน ศรีเทพ (2551) การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร สภาพถือครองที่ดิน และแหล่งเงินเชื่อที่ใช้ใน

การเกษตรของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. จำกัด จังหวัดเชียงใหม่

2.6 สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่มีระยะเวลาของการเป็นสมาชิกต่างกันมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานต่างกันซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าระยะเวลาของการเป็นสมาชิกที่นานขึ้นความสำนึกถึงความเป็น เจ้าของสหกรณ์จะเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลักษณะ วุฒิ (2556) การมีส่วนร่วมในการดำเนิน ธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบ้านต้นมะพร้าว จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี การศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ พบว่า เพศ อายุ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และการ รับรู้ ข่าวสาร เกี่ยวกับสหกรณ์ ที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.7 สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางคล้า จำกัด ที่มีจำนวนหุ้นที่ถือต่างกันมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าจำนวนหุ้นที่สมาชิกถือไม่ได้ทำให้การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่างกัน เพราะ ไม่ว่าจะถือหุ้นมากหรือน้อยสมาชิกทุกคนก็มีสิทธิออกเสียงเท่าเทียมกันตามหลักสหกรณ์ซึ่งมีความ แตกต่างจากเอกชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ณเพชรลดา สายแก้ว(2556) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำ ธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่าอายุ ระดับการศึกษา มีหุ้นในสหกรณ์ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมใน การทำธุรกิจกับสหกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร บางคล้า จำกัด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้เพื่อการดำเนินงานของสหกรณ์สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สหกรณ์ควรส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกด้านโดยสร้างแรงจูงใจให้ สมาชิกที่มีความต้องการเข้าร่วม โดยเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ และส่งเสริมให้สมาชิกควร ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเพื่อนำไปสู่ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสหกรณ์และควรจัด ประชุมเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อเป็นการพบปะ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ กับบรรดาสมาชิก และเพื่อให้การดำเนินงานไป ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์และเพื่อ เกิดประโยชน์ต่อ สมาชิกเอง

2. สหกรณ์ควรมีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นอย่างหลากหลาย เพื่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอและ ควรมีการศึกษาการดำเนินงานของสหกรณ์อื่น เพื่อนำแนวทางมาปรับใช้กับสหกรณ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษามีการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกับสหกรณ์ในระดับเดียวกันว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร มีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมเพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อไป

2. การศึกษาปัจจัยอื่น ทั้งนโยบายภาครัฐ ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาภัยธรรมชาติ อันนำมาซึ่งความเดือดร้อนต่อสมาชิกทำให้ไม่สามารถชำระหนี้หรือเกิดหนี้ค้างชำระและมีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับสหกรณ์

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์.(2560).ข้อเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์กับองค์กรธุรกิจรูปอื่น.

กรุงเทพมหานคร:ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์:สืบค้นจาก <https://web.cpd.go.th/loei/index.php/km-coop/value-coop/80-general/158-compare-coop>

ณเพชรลดดา สายแก้ว.(2556).การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว

จำกัด จังหวัดสระแก้ว.การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ปวีณสมร ดาวเรือง.(2561).ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์

การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอยะอำ จังหวัดเพชรบุรี.การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ลักขณา วุฒิ.(2556).การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบ้านต้น

มะพร้าว จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี.การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วันทอง คงคาพันธ์.(2559).ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ

กับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานีกรณีศึกษา:สหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐาน.วิทยานิพนธ์.บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการทั่วไป).บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

อัศวิน ศรีเทพ.(2551).การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อ
การตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.จำกัด จังหวัดเชียงใหม่.ปัญหาพิเศษ.มหาวิทยาลัยแม่โจ้